

ÕPPEAINETE KAVANDAMINE JA LÄBIVIIMINE SOTSIAALTEADUSTE VALDKONNAS: PÕHIMÕTTED JA ÕPPEAINETE SOOVITUSLIK ÜLESEHITUS

1. Üldpõhimõtted

Käesolevate *Soovituste ja põhimõtete* eesmärk on aidata kaasa õpetamistegevuse põhimõtete ühtlustamisele sotsiaalteaduste valdkonnas ja selle kaudu soodustada nii üliõpilaste kui õppejõudude võrdset kohtlemist.

Tartu Ülikoolis väärtustatakse, tunnustatakse ja toetatakse head õpetamist, mis [toetub õpetamise heale tavale](#).

Õppeaine on mingi teadmiste valdkonna õpetamise, õppetegevuse ning õpiväljundite hindamise organiseeritud ühik. Õppeaine ülesehitusel on oluline jälgida kolme komponendi kooskõla: õpiväljundid, õppeaine sisu ja hindamine. Õppeaines õpetatakse seda, mis on kirjas õpiväljundites. Õppeaine eesmärgid, õpiväljundid, -tegevused on kirjeldatud **ainekavas**.

Ainekava koostamise baasiks on asjakohase mooduli õpiväljundid ja üldeesmärgid. Ainekava koostades tuleb järgida, et 1 Euroopa ainepunkt (EAP) võrdub 26 tunni üliõpilase tööga, millesse on arvestatud kontaktõpe, iseseisev töö ja praktika ning õpiväljundite hindamine.

Õppeainele loodud e-tugi vastab vähemalt e-kursuse [miinimumnõuetele](#).

2. Kontakt tundide osakaal

Kontakt tund on igasugune samas füüsilises või virtuaalses õppekeskkonnas toimuv õppetöö, milles osalevad samal ajal nii õppija kui ka õppejõud.

Soovituslikud kontakt tundide mahud sotsiaalteaduste valdkonnas (1. ja 2. õppeastme (sh integreeritud õppekava) kohta:

Näide 1. Aine maht on 3 EAP (= 78 tundi)		Näide 2. Aine maht on 6 EAP (= 156 tundi)	
Päevaõpe (min-max)	Sessioonõpe (min-max)	Päevaõpe (min-max)	Sessioonõpe (min-max)
16-22 tundi	12-18 tundi	28-32 tundi	20-26 tundi

3. Kontaktõppe vormid

Kontaktunnid jagunevad loenguteks, seminarideks, kollokviumiteks, praktikumideks.¹ Kontaktundides jaguneb osapoolte aktiivsus soovitatavalt järgnevalt: kuni 1/2 õppejõu poolt edastatav info (loeng); vähemalt 1/2 üliõpilase aktiivne tegutsemine (seminarid, kollokviumid, praktikumid).

Üliõpilase aktiivne tegutsemine kontaktõppes on oluline eelkõige suuremahulistes õppeainetes, mille puhul **eeldame, et kontaktõpe ei toimu ainuüksi klassikalise loengu vormis.**

Õppija õppimist ja sisu omandamist toetab paremini see, kui ühe aine kontaktunnid on jaotatud pikemale perioodile laiali (samal õppepäeval ei ole rohkem kui 4 akadeemilist tundi, sessioonõppe puhul on kontaktunnid jagatud erinevatele sessioonidele).

4. Üliõpilase iseseisva töö mahu hindamine

Üliõpilase iseseisva töö mahu hindamisel on võimalik võtta eeskujuks Aalto ülikoolis väljatöötatud põhimõtted:²

Lugemine:

Sirvimine: lugemise eesmärgiks on saada ülevaade teksti peamistest ideedest; võib vahele jätta mahukaid tekstilõike: emakeeles 20-50 lk/tunnis, võõrkeeles 60%

Mõistmine: lugemise eesmärgiks on kogu teksti mõistmine: emakeeles 10-20 lk/tunnis, võõrkeeles 60%

Töö tekstiga: eesmärgiks on leida vastused küsimustele; analüüsida, teha järeldusi: emakeeles 4-10 lk/tunnis, võõrkeeles 60%

Kirjutamine:

Kirjeldus: ümberjutustus või kirjeldav kirjutis, mis ei vaja põhjalikku planeerimist ega olulist tööd sisuga: 1 lk / 1 tund

Argumenteeritud kirjutis: kirjutis, mis vajab argumenteerimist, läbimõtlemit ja sisulist planeerimist ning pühendumist, kuid mitte eraldi uurimistööd: 1lk / 2 tundi

Uurimus: kirjutis, mis vajab põhjalikku planeerimist, eelnevat uurimist, tööd lisamaterjalidega: 1lk / 4 tundi

5. Hindamine

Hindamisel lähtutakse sellest, mida õpetati ja mis on kirjas õpiväljundites. Oluline on hinnata viisil, mis mõõdab õpiväljundite saavutamist.

¹ Eesti keele seletava sõnaraamatu järgi on: seminar - loenguil kuuldu, iseseisvalt loetu või uurimuste ühisarutamine õppejõu juhendamisel; kollokvium - üliõpilaste teadmiste selgitamine vestluse teel; praktikum - praktilise töö tund või tunnid pärast teatud aineosa teoreetilist käsitlet.

² The Design Book for Online Learning. Practical Tools for Designing High-Quality Online Learning (2019). Aalto University.

Parema ülevaate õppijate teadmistest ja oskustest saab, kui lõpphinde kujunemisel arvestatakse õppija panust semestri vältel (nt iseseisvalt sooritatud tööd, vahehinded, õppetöös osalemine vms). Seetõttu on hindamiskorralduses (ühe) **lõpphindamise asemel eelistatud pidevhindamine või kombineeritud hindamine**, seda eelkõige suuremahuliste õppeainete puhul.